

čivajo že od goda sv. Lucije l. 1872. Na nasprotni strani, globoko pod omenjenim oltarjem, je pa oni »čudodelen studenec«, ki je sedanjemu rodu vse premalo znan. Pokojni opat Vodušek dali so ves ta studenec prav lepo obzidati, s tlakom od marmorja in z odtokom prevoditi, a ko je potem rajni Lasnik prek ali poleg tega milostnega studenca stavil svojo usnjarsko fabriko (sedaj brambovsko vojašnico), so neprevidni delalci ta znameniti studenec do malega zasuli. Ljudje so že mislili, da je studenec sv. Maksimilijana vsahnil ali nehal izvirati. Prav takšno kazen zaslužil bi bil nehvaležni rod, ki se je tako malo zmenil za slavne spomenike svojega sv. rojaka.

Novi opat Celjski, prečastiti gospod France Ogradi, o katerem smemo reči, da jih »gorečnost za hišo Gospodovo ujeda«, spomnili so se tudi tega čudodelnega studenca sv. Maksimilijana. Ukazali so ga iztebiti in do dobrega osnažiti in očistiti. In čuj, predno je delalec prišel studencu do dna, šinila je že čista studečnica iz precej globokega vodnjaka. Ko je bil potem studenec sv. Maksimilijana popolnoma očiščen, dali so gospod opat linó ali okno k studencu z lepimi vrati zakleniti, da čistiljivega studenca odslej nihče ne bo mogel onečediti ali oskruniti. Ključek do studenca skranjuje se odslej v Zagrebu bližnje cerkvice sv. Maksimilijana. Kdor bo hotel odslej iz tega studenca vode zajemati, moral se bo poprej za ključek do studenca oglasiti pri cerkveniku ali mestne farne ali pa te podružne cerkve. Želeti bi bilo, da bi se našel dobrotnik, ki bi dal ves ta zanimljiv studenec za sgraditi z lepo pregrado od kovanega železa, da ne bi živina zamogla preblizu zvirka priti. Takšno omrežje vzbujalo bi pa tudi večje spoštovanje do tega sv. Maksimilijanu posvečenega studenca, ki že zdaj nosi latinski napis: »Fons decollationis s. Maximiliani«, a utegne v kratkem dobiti še napise v Celjskih občevalnih jezikih. Naj mi nihče ne ugovarja, da mu ni znano, da bi se z vodo iz tega studenca bil kdo dandanes čudežno ozdravil. Takšnemu le odgovorim: Ali pa imamo tudi toliko vere, da bi bili mi čudežev »vredni«? Vse je mogoče le tistemu, ki veruje, veli Kristus pri sv. Marku (9, 22). Vsekako je pa studenec sv. Maksimilijana po svoji starosti in svoji zgodovini vse časti vreden kraj. Pater N.e.

Mili darovi za družbo vednega češčenja:

Sv. Ožbalt pri Dravi 5 fl., Kozje 5 fl., Polje 15 fl., Sv. Lovrenč na Dravskem polju 8 fl. 42 kr., Sv. Vid pri Valdeku 2 fl., Braslovče 13 fl. 58 kr., Fram 9 fl. 7 kr., Sv. Jakob v Slov. gor. 16 fl. 70 kr., Sv. Venčesl 20 fl., Podgorje 10 fl. 60 kr., Reichenburg 17 fl. 74 kr., Loka 5 fl., Sv. Martin pri Slov. Gradu 7 fl., dr. Jož. Muršec, konz. svet. 5 fl., cerkev sv. Alojzija v Mariboru 3 fl., Sladka gora 5 fl.

Gospodarske stvari.

Kokoš in zelenjad.

V obče je znano, da kokoši razven žita tudi še posebno ljubijo zeleno pičo. Kokoši, kojim je pot na pašnike, livade in travnike odprta, ki imajo tedaj trave v izobilju, rade nesejo in kakor mnogokratna skušnja uči, dajo več in boljših jajc, kakor kokoši, katere ne pridejo nikdar na pašo.

Ako prav tega ne povzroči samo trava, ampak tudi nebrojne žuželke, gliste, polži in črvi, ki imajo v njej svoja skrivališča, vendar, pravim, je dognana stvar, da je zelenjad velikega upliva na ves notranji razvoj kokošij, na jajca, na njih obilost in število.

Vendar ni vsaka zelenjad iste moči, niti nimajo iste

posledice. Najbolj prija kokošim divja ali tako zvana poljska salata. Priporočati je tedaj, če je mogoče, tako salato vsake 14 dni v kak prostorček na vrtu zasejati, da se od zgodnje pomladi do pozne jeseni kokošim lahko ponudi. Kokoši poplačajo nam obilno ta majhen trud s svojimi jajci. Razven te salate je tudi priporočati: rezva (endivija), perinje navadne pese, različna plevelj, kakor mlečec (osat), regrat, dalje perinje belé pese in mladega zelja. V zgodnji pomladi ponudi se naj kokošim mlada trava, po zimi pa se naj položi več peščice na drobne kose razsekanega korenja ali pa pese na mesta, kjer ne morejo zmrzniti, in kjer jih kokoši najdejo.

Če ti pa zelenjadi ne dostaje, daj jim peščico krompirja, katerega si mehko skuhala in drobno zazmečkala. Ako pa daješ svojim kokošim samo zrnje, tedaj mora medljevati, enkrat daj koruze, potem pšenico, potem zopet ječmen itd. Da je tudi, kar je na mizi preostalo, kakor meso, jetra, razna sočivja in druge take reči kokošim v prid, to je v obče znano. V obrambo svoje misli in svojega nasvetovanja navedem še nazadnje izgled, in ta glasno govori za mojo stvar. Nek mož na Nemškem (Demmer), ki radi izvrstne vzgoje svojih kokošij služe daleč po svoji domovini, je uvidel izborno korist zelene piče pri kokoših, ter začel svoje kure rediti z raznovrstno zelenjadjó in travo, kmalu so se začele na to javiti dobre posledice takega postopanja: jajca so se pomnožila. Kokoš, ki mu je prej samo 143 jajc na leto znesla, nanese mu je, ko jo je začel po našem receptu pitati, od 22. novembra l. 1890 do 25. novembra 1891 250 jajc. Tedaj kolik napredek! V pošteev se še mora jemati, da ta kokoš od 21. marca do 11. junija ni nobednega jajca znesla, ampak samo mladiče valila in vodila, a vendar toliko število jajc! Ta mož, ki je po našem receptu začel svoje kokoši rediti, imel je tedaj jajc v izobilju, vrhu tega pa še toľsto pečenko!

Zoper influenco.

Veseli sem se že bil na vesele božične praznike; ali človek obrača, Bog pa obrne. V četrtek mi je bilo tako hudo, da sem mogel v posteljo; glava in vsi drugi udje so me silno boleli, bil sem, kakor natolčen, celo noč sem močno trpel, brez vsacega spanja. Kaj je storiti? mislim si, ter vzamem knjigo znanega naravozdravnika župnika Kneippa in poiščem, kaj svetuje zoper »influenco«. Berem pa ondi: »Umij si vsako uro celi život z mrzlo vodo in pij čaj iz pelina in kadulje (žavbenk), po drugem ali tretjem umivanji se začneš močno potiti, in to je znamenje, da bolezen odide«.

To vestno storim in že takoj drugo jutro, hvala Bogu in blagemu gosp. župniku Seb. Kneippu, zdrav ustanem; se ve, da sem še bil slab, ali kupica vina in nekaj pečenke me hitro okrepečata. Pomniti je, da se umivanje s capo in mrzlo vodo mora v eni ali najdalje v dveh minutah v topli sobi vršiti, potem pa smukni v toplo posteljo, ter se dobro odeni. Priporočam o tej priložnosti tudi vpisanje k društvu sv. Mohorja, katero bode prihodnje leto med drugimi, tudi izdalo »Kneippovo knjigo«, ter je to pravi zaklad, in naj ne manjka pri nobeni hiši!

Jože Mavrič, nadučitelj.

Pesja steklina.

»Dne 18. aprila t. l. napadel je stekel volk blizu mesta Črnovice v Bukovini mnogo ljudi, kakor so javili nekoliko dni po tem dogodku časniki. Žal, bila je to resnica, kar se sicer vsem novicam časnika ne more pripoznati. Med po steklem volku napadenimi in ranjenimi, bil je tudi dr. Jos. Strobel, profesor na vseučilišču v Črnovicah.

Znano je čitateljem »Slov. Gosp.«, da se tudi v

naših krajih čuje vsako leto o pesji steklini, če tudi se hvala Bogu malokdaj dogodi, da bi stekli pes — volkov vsaj pri nas nimamo — ogrizel tudi ljudi. Vendar strah pred steklino, to še vse premalo poznano boleznijo, je splošen, in zato menda ne bode napačno, če izpregovorimo tudi o pesji steklini, ter o pomoči zoper njo danes nekoliko besedi. O znamenjih stekline pri psu ter o njenem razvijanju, obrambi itd., čitaj v knjigi »naše škodljive živali«, opisal g. profesor Fr. Erjavec, izdala družbo sv. Mohora l. 1880, na strani 16 i. d. Danes pa hočemo le o tem govoriti, v kateri meri je ta bolezen nevarna za človeka, ter kako je mogoče se nje ozdraviti.

G. prof. dr. J. Strobl lečil se je proti tej bolezni po načinu znanega francoskega zdravnika Pasteur-ja, ter je potem, ko je ozdravel, objavil svoje dogodke, občutke in izkušnje od časa, ko ga je stekli volk ogrizel, do dobe popolnega svojega ozdravljenja, v listu »W. landw. Zeitung« ter piše o tem blizu tako-le:

Bilo je 18. aprila 1891; vračal sem se iz poldrugo uro od Črnovic oddaljenega mesteca Sadagóra. Zmračilo se je vže, ko idoč mimo hiše nekega židovskega popa, ugledam precej veliko žival naravnost proti meni teči; mislil sem, da je kak pes. Prej pa, kakor mi je bilo mogoče, se živali ogniti, čutil sem vže nje toplo žrelo na svojem desnem lici med tem, ko me je z desno tace zgrabila za levo ramo. Hitro ji segnem z desno roko v žrelo, zgrabim spodnjo čeljust, pri čemer mi je eden zob predrl dlan, ter potegnem žival raz sebe. Vse to zgodilo se je v trenotku, in žival odbeži. Za spodnjo čeljust zgrabil sem jo zategadelj, ker sem se še o pravem času spomnil, da je leta pomična in le na ta način rešil sem lastno čeljust, da mi je žival ni zdrobila. Razen mene napadla je žival še več, kakor dvajset drugih ljudi; kmetje so jo koj za volka izpoznali, in nazadnje ga kmet, katerega je volk težko ranil, ubije z gnojnimi vilami.

Prihodnji dan, bila je nedelja, preiskali so mrtvega volka, ter spoznali, da je bil stekel. Deželni glavar grof Pace je odločil, da morajo vsi, ranjeni na zdravljenje v kako zdravnišnico po vže omenjenem načinu francoskega prof. Pasteur-ja. Ker se najbližja taka bolnišnica nahaja v Bukareštu na Rumunskem, zato deželna vlada telegrafičnim pótom profesorja Babes v Bukareštu, direktorja tamošnje bolnišnice, vpraša, je-li mu mogoče, bolnike v svojo bolnišnico vsprejeti, k temu direktor pritrdi rade volje. Vsled tega odpotuje vže v ponedeljek večji del bolnikov v Bukarešt med tem, ko se jaz napotim tje še le en dan kasneje. Nekoliko ranjenih ostane še osem dni v Sadagori, in nam potem sledi; le ena žena, katera je bila tako težko ranjena, da ji ni bilo mogoče potovati, ostala je v Črnovicah.

(Konec prih.)

Sejmovi. Dne 14. januarja v Beračah in na Bregu v Ptuji. Dne 18. januarja v Kapelah, v Marenbergu, v Gorenji Radgoni, v Petrovčah in v Tilmiči.

Dopisi.

Iz Rogatca. (Zahvala gospodu državnemu poslancu dr. Gregorčcu.) Ker se je vsled peronosporie pridelalo le malo vina in je zaradi kužne bolezni pri goveji živini in svinjah vsak sejem v Rogaškem okraju prepovedan, godi se ljudem za novce jako trdo in mnogo gospodarjev pri najboljši volji ne more o pravem času davkov plačevati. Kaj to pomeni, vsakdo vé. Občina »Donačka gora« je toraj sklenila prositi po gospodu poslanci dr. Gregorčcu finančnega ministra, naj se v tej občini vstavijo javne dražbe, ter se ne tirja, davek

dokler ne bodo sejmi zopet dovoljeni, ter pristavi še posebej, da to, kar za Donačko goro, velja tudi za celi okraj. Gospod državni poslanec se je podal takoj k g. finančnemu ministru in mu je prošnjo za celi okraj izročil. Preden je preteklo 14 dni, že je dobila c. kr. davkarija ukaz vstaviti vse eksekucije. Hvala toraj našemu poslancu, ki je vedel prošnjo tako izvrstno podpirati!

Od Velike nedelje. (Napisi.) Pred nekaterimi dnevi sva se z g. P., obč. predstojnikom in načelnikom krajnega šolskega sveta, peljala po okrajni cesti od Ormoža proti sv. Tomažu skoz Lešnico in Ključarovec, kar nenadoma zagledava na levi strani, na neki hiši napis »Gasthaus zum Kaiser«. »No, kaj pa je to?« začudi se moj tovariš, »ali so tukaj Nemci?« Ali res je to vredno, da se človek začudi taki bedariji; kolikor mi je kraj znan, njih v tistoj občini ni čez deset, ki bi nemški znali, nobenega pa, ki ne bi slovenski razumel, ali ni toraj smešno, da se v takem kraju, kjer je cela okolica slovenska, narejajo nemški napisi? Toraj Ključarovanje, če že je Vaš krčmar g. M. tako neumen, da ne razume, da to nj prav, kar ima on nad vratni obešeno, idite k njemu in si naročite, kar Vam diši, pa recite mu, naj si on svoj nemški napis, če ga še nikakor noče vničiti, prenese v sobo, pa ne v sobo za goste, ampak v svojo spalnico, naj se ga tam raduje, kolikor se mu zljubi, zunaj pa naj ga nadomesti z narodnim, s slovenskim, ki ne bo sramotil cele tamošnje okolice. Naj se ne boji, če morebiti na vsako tretje leto pride tukaj en Nemec mimo, da ne bi znal k njemu, saj ima navadno poleg napisa tudi smrčkovno vejico, znamenje krčme! Slovenci, pišimo in si dajmo delati v se napise, kateri to potrebuje, slovenske, ne zaničujemo naše prelepe mile slovensčine.

Iz Ruš. (Kmetško bralno društvo) naše je priredilo dne 26. decembra 1891 svoj deseti občni zbor. V prostornih dvoranah našega slovenskega krčmarja g. Novaka zbral se je odbor in mnogo gostov. Gospod predsednik pozdravi najprej dobro došle mu goste, raztolmači s priprostim a iz srca izhajajočimi besedami velik in važen pomen našega društva iz zakliče končno z zbranimi gosti presvitlemu cesarju Francu Jožefu gromoviti trikratni »živio«. Potem se je igrala znana dramatična igra »Štampilhar mlajši«. Igralci, če ravno priprosti ljudje, pokazali so očitno, da jim ne gre samo težavno telesno delo od rok, ampak da umejo tudi svoje duševne moči prav in dobro uporabljati. Veselo ploskanje in občna pohvala bili sta jasen dokaz, da je igra poslušalce, med katerimi moram posebno omeniti cenjeno ruško gospodo, prav iznenadila. Po igri stopili so gg. pevci na oder in nam prav mило zapeli nekaj krasnih slov. pesmij. Ko se je vspored izvršil, začeli smo se prosto veseliti in pevci zapeli so nam še večkrat kakšno narodno, ter nas na ta način razveseljevali. Tako smo bili skupaj dolgo v noč. Med gosti pogrešal sem bližnje naše sosede n. pr. iz Šentlovrenča, Puščave, Lembaha, kar me je res malo žalostilo. Mislim, da ni imel na ta večer nikdo posebnih opravkov in pošteno veseliti smemo se tudi o praznikih. S temi besedami pa nikakor nočem sosedov žaliti, ampak izraziti hočem željo, da bi nas prihodnjič počastili. Skupaj se veselimo, skupaj se navdušujemo za naš jezik in naš narod, kajti s skupnim delovanjem bode nam mogoče doseči zaželeni cilj, ki nam je: blažiti narod, bistriti mu um in zbujati v njem narodno zavest, da se iztrga iz rok krutega sovražnika, ki ga hoče ugonobiti.

Od Laškega. (K petindvajsetletnici.) Nam Slovencem na Spodnjem Štajerju je znano, da obhaja z novim letom »Slov. Gospodar« že svojo petindvajsetletnico. Ne bodemo naštevati zaslug omenjenega slov. polit. časopisa; ampak želimo samo, da bi tudi naprej